

Kibővített ülést tartott az MSZMP Csongrád megyei bizottsága

(Folytatás az 1. oldalról.) A bizottság saját kérelmére, érdemeinek jegyzőkönyvi elismerése mellett kérésének megfelelően felmentette a titkári, a végrehajtóbizottsági tagsági és a munkabizottsági elnöki funkciójából. Ezt követően Gyárfás Mihály, a megyei pártbizottság párt- és tömegszervezetek osztályának vezetőjét választotta meg a pártbizottság titkárává, a végrehajtó bizottság tagjává, a pártépítési munkabizottság elnökévé. Majd kérésének megfelelően Tóth

Ferencné, a Volán 10-es számú Vállalat dolgozóját, mivel munkahelyét változtattott és Csongrád megyéből elköltözött, munkájának elismerése mellett felmentette a pártbizottsági tagsága alól. Végül a pártbizottság az ifjúságpolitikai bizottság tagjaivá választotta Papp Istvánt, a szegedi József Attila Tudományegyetem tanársegédét és Fehér Szuzsannát, a Szegedi Élelmiszeripari Főiskola hódmezővásárhelyi állattenyésztési karának harmadéves hallgatóját.

Dr. Németh Lajos kilütnelése

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. Németh Lajosnak érdemes és eredményes munkája elismeréséül a Szocialista Magyarországiért Érdemrend kitüntetését adományozta. A magas kitüntetést pénteken Jakab Sándor, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a KB

osztályvezetője adta át. Tolmácsolta a Központi Bizottság elismerését, több évtizedes, a szocializmus építésében, a pártmunkában kifejtett áldozatos, eredményes munkájáért. A kitüntetés átadásánál jelen volt dr. Komócsin Mihály, a megyei pártbizottság első titkára.

Tanácskozott az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága

Az egészségügyre háruló feladatok jobb, hatékonyabb ellátása érdekében jelentős tartalmi, módszertani és szervezeti változások kezdődtek el az egészségügyi oktatás minden szintjén — állapította meg az a beszámoló, amelyet Zsögön Éva egészségügyi államtitkár terjesztett az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága elé pénteken a Parlamentben. Pesta László elnökletével tanácskozott a bizottság, amely az orvosképzés időszéri kérdéseit tekintette át.

Hazánkban a hatéves orvosképzés az első három évben magas színvonalú elméleti alapképzést nyújt, s erre épül a második hároméves ciklusban a klinikai, azaz a gyakorlati képzés. A cél az, hogy hazánk négy orvosegyeteméről az orvostudomány elméleti és gyakorlati alapelemét jól ismerő orvosok kerüljenek ki.

A budapesti, a szegedi, a debreceni és a pécsi egyete-

men jelenleg összesen mintegy 8100 hallgatót képeznek, közülük az általános orvoskarokon mintegy 6500-an tanulnak. Évente közel ezer általános orvos, valamint 150 fogorvos és 200 gyógyszerész szerez diplomát. A képzésnek azonban állandóan fejlődnie kell, lépést kell tartania a gazdasági, társadalmi és tudományos fejlődéssel. Ezt szolgálja például az ismeretanyag korszerűsítése.

A felszólalók szinte mind egyike szövege arról, hogy a magas színvonalú oktatással egyidejűleg háttérbe szorult a leendő szakemberek nevelése. Cserháti István, a Szegedi Orvostudományi Egyetem oktatási rektorhelyettese az egyetemi oktatómunka megbecsülésének fontosságáról szövege.

A vitában elhangzottakra Lukáts Jenő, az Egészségügyi Minisztérium főosztályvezetője, Forgách Iván osztályvezető és Zsögön Éva államtitkár válaszolt. (MTI)

A KIOSZ jubileuma

Az idén 30 esztendő az a magyar kisiparosoknak — a felszabadulást követően a kommunista párt által kezdeményezett — 1948-ban megalakult érdekképviseleti szervezete. A KIOSZ országos választmánya a jubileum alkalmából pénteken az új városháza dísztermében tartott ünnepi ülést, amelyen részt vett Bonifert Ádám, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese, Dobrotka László, könnyűipari miniszterhelyettes és S. Hegedűs László, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára is.

Molnár József, a KIOSZ elnöke, ünnepi beszédében méltatta a megtett utat, az elért eredményeket. Kiemelte: jelenleg csaknem kilencvenezer kisiparos egyre javuló feltételekkel végezheti népgazdaságilag fontos munkáját, mely nélkülözhetetlen elsősorban a lakosság szolgáltatási igényeinek kielégítésében. E tevékenység értéke az idén várhatóan megközelíti a 8 milliárd forintot. A kismesterek nagyszámú importot pótló ártermelésének értéke már a múlt esztendőben 13,4 milliárd forintot tett ki, s a megtermelt áruk jelentős része évről évre növekvő mértékben exportra készül. A KIOSZ elnöke hangsúlyozta: a kisipar tevékenységét szabályozó most egyesztendő új törvényerejű rendelet kedvező feltételeket teremtett a továbbfejlesztéséhez.

A Kisiparosok Országos Szervezetének Csongrád megyei vezetősége a megalakulás 30. évfordulójára ünnepséget rendez szeptember 4-én, hétfőn 9 órakor a KIOSZ klubban. Az ünnepélyes megemlékezés után emléktárgyak átadására kerül sor, majd a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utca 5. szám alatti képtárában Berta István, a városi pártbizottság titkára megnyitja a megyei szervezet jubileumi kiállítását. A több évtizedes céh mesterlevelek, vándorkönyvek, valamint a legremekesebb régi és mai iparosmunkák gyűjteményét dr. Juhász Anikó leprajzkutató, a Móra Ferenc Múzeum igazgatóhelyettese mutatja be. A kiállítás szeptember 4—10. naponta 10—11 óráig díjtalanul megtekinthető.

A túlórák ára

Az úton összetorlódtak a járművek. Baleset — érkezett el a hír onnan, előlrol. A busz összenyomott egy kis Polski-FIAT-ot, ezért állunk. Csakhamar megjött a rendőrség, kezdődött a már szokásos procedura a mérőszalaggal, a szondával, a fényképezőgéppel.

A busz vezetője, jó ötvenes, ősz hajú férfi, szomorúan diktálta az adatokat. Nem, nem ivott. Jogosítványa, menetlevele rendben. Az utóbbi három évben nem volt még koccanása sem. „Fáradt vagyok, alhadnagy elvtárs!” — tárja szét a kezét a buszofőr, és ez nem panaszkodásul nangzik. Inkább megállapításul. Az alhadnagy bõlnt, s korrektül feltett kérdése mögöl kiténik: együttérez az „elkövetõ”-vel. Hét év után — szó szerint — megtört a buszvezető balesetmentes sorozata, s bár kétségtelenül megszegte a KRESZ szabályait — nem tanúsított kellõ figyelmet —, az az összetört kisautó aligha csak neki róható fel. A menetlevele, válaszlai elárulják: túlórázik. A rendõr elmegy, a sor megindul, a buszvezető, a már kiürült járművel óvatosan a garázs felé veszi az útját.

Az apró, mindennapos történet eszembe juttatja a túlórák ügyét. Köztudott, hogy a munkaerõgondokkal küzdõ közlekedési vállalatok — a rendkívül szigorú szabályok dacára — néha kénytelenek igénybe venni ezt a módszert is, hogy feladataiknak egyáltalán megfelelni tudjanak. A sofõrök volán mellett töltött órái egyre gyakrabban túllépik azt a határt, amely fölött már lazul a koncentráloképesség, a figyelem, s a több évtizedes rutin, a jó szakmai felkészültség sem képes már megmenteni a sofõrt a balesettõl. Sajnos, csak a vizsgálat után derül ki: a túlórázás gyakorlata, a túlhajtottság nagymértékben okozója volt a kárnak, nem egyszer a tragédiáknak.

De senki se higgye, hogy ez a sajátosan hozzánk tapadt gyakorlat kizárólag a közlekedésre jellemző. A közéletbeli országos munkavédelmi tájékoztatóból vált ismeretessé, hogy az elmúlt évben, sõt 1978 eddig eltelt hónapjaiban, nem változott a helyzet — a vállalatok, üzemek rendszeresen túlórát tartják dolgozóikat. Hovatovább, merõ fikció lesz néhány helyen a rövidített munkaidõ, a 44 órás munkahét is. A könnyûiparban, építõiparban gyakorlatilag az ötvenórás munkahét sem ritka, negyedévek, félévek „elõestéjén”. A Központi Statisztikai Hivatal havi jelentése arról árulkodik, hogy az iparban, a közlekedésben a dolgozók 40 százaléka rendszeresen túlórázik! Ez persze csak a hivatalosan is túlórának elkönyvelt többleteket foglalja össze, ám ki tudná pontosan meghatározni, hogy valóban mennyi is a túlórák mennyisége? Ha a munkaerõhiányról nyilvánosságra hozott adatokat figyelembe vesszük, akkor becslések szerint a negyven százalékhöz legalább még 15—20 százaléket hozzá kell adni. Ez pedig elképesztõen magas arányt mutat — s így valóban igaznak látszik a megállapítás: egy-egy vállalatnál csakugyan papíron létezik már a rövidített munkaidõ.

Erre enged következtetni egyébként az is, hogy a túlórázás oly annyira beépült a munkaerõ-gazdálkodásba, hogy ma már olyan bérezési rendszereket is alkalmaznak az üzemek, amelyek elfedik a túlórázás tényét, kijátszva a túlórászabályokat. Ami egyébként nem nagy művészet ma már — éppen az ellenõrzés gyengesége, vagy „megértõ volta” miatt. Mert amikor az asztalra kerülnek az érvek: „Megengedhetjük azt, hogy néhány száz fekete túlóra árán elveszzen a prémium, ne teljesüljön egy átadási határidõ?” — hangzik el a kérdés. S a válasz legtöbbször nyilván az érintettek egyetértése abban: nem. S a túlórát megszervezik, a szükséges pénz elõteremtik: vállalkozó mindig akad. Ha nem, akkor egyszerűen elrendelik a túlóráztatást. Hogy mennyire súlyos mindennek a helyzetnek a következménye erre — a már említett szakszervezeti fölérés

is utal azzal, hogy összefüggést állapít meg az 1978. évi eleji, aggasztóan megsaporodott súlyos és halálos balesetek száma és a túlórázás gyakorlata között.

A fél év környéki „ráhajtás” napjaiban kivált tapasztalható jelenség azonban nem csupán a megnövekedett balesetek, a súlyos tragédiák miatt érdemel nagyobb figyelmet. (Bár õnmagában ez is elég lenne arra, hogy végre alaposabban megvizsgálják, föltárják okait.) Legalább ilyen súlyllyal esik latba az a közismert tény, hogy a túlórák száma a közben növekszik, hogy a rendes munkaidõben eltöltött idõ — üzemektõl, iparágaktól függõen ma sem haladja meg a hat-hét órát naponta. Vannak olyan munkahelyek, ahol a különféle igazolt és igazolatlan távolmaradások miatt a munkára könyvelt idõ személynként mindössze öt és fél órát. S még hol vagyunk a munkahelyen eltöltött idõ hasznos kitöltéséül?! Hiszen szintén országos fölérések igazolják, hogy a munkahelyen csupán a munkaidõ átlagosan 70 százalékát használják ki munkára, értékképzésre. Ezzel összefüggésben szemlélve azt, hogy a túlórázás ma gazdaságunk hétköznapi eszköze — ugyancsak elgondolkasztó dolog.

De maradjunk egy kicsit a túlórák felhasználásánál: a vizsgálatok bizonyították, hogy ezek 75—77 százalékát a termelési feladatokra, 13—15 százalékát karbantartásra, 7 százalékát anyagmozgatásra, a fennmaradó részt egyéb feladatokra alkalmazzák. S a papíron legalább is kimutatják, hogy a plusz idõben mit sikerült megoldani, hogyan pótolták a rendes munkásokban keletkezett elmaradást stb. Tény, sokszor kézzel fogható az eredmény, de az is: a túlórázás nagyon drága és egyáltalán nem termelékeny, nem hatásos eszköz. Ergonómiai vizsgálatok tudományos dokumentálták, hogy az ember biológiai ritmusa súlyosan károsodik a normális ütem megbotlásával, következtésképpen a teljesítmény rendkívüli mértékben lecsökken. Gyakorlati példák igazolták, hogy az ember sehol nem képes napi 10—12 óras, azonos intenzitással végzett munkára. Ha ugyanis a rendszeresen tizenkét órát foglalkoztatott ember munkaidejét 9 órára mérsékelik, akkor teljesítménye úgy megnövekszik, mintha 12 órát dolgozna... Mindehhez vegyük figyelembe: a túlórát általában jóval nagyobb összegekkel fizetik ki, mint a „rendes” muszakok óráit. Magas órabérért alacsonyabb teljesítményt kap a munkáltató — s ez aligha ösztönöz a rendes muszakok idején végzett hatékony termelésre.

Itt bezárul a kör, csupán a rend kedvéért is megfogalmazandó a kérdés: akkor miért? Miért rendelik el, szervezik növekvõ számban a túlórát országsszerte? A válasz talán közhelyszerû — ám mélyesen igaz. Az ok a könnyebb megoldás keresése a kínzó munkaerõgondok gyógyítására. Hiányzik ennyi ember — a hiányzókat szorozzuk meg napi 7,5 órával, és megkapjuk, hogy hány túlórát kell kiírni...

Csak hogy az élet egyre kevésbé tûnik az efféle leegyszerősítések, a pusztán mennyiségekkel való számolást. Még akkor is, hogy a vállalatok felsõ és középirányítói — tisztelet a kivételnek — nem tudják, vagy nem akarják alkalmazni a felsõbb matematikát: a „rendes” muszakokban elveszõ, rejlõ munkaerõ föltalálását munkaszervezéssel, korszerû technika, technológia kialakításával, akár az ésszerûbb és fegyelmezettebb munkaerõ-gazdálkodással. Pedig ideje volna már — a túlórák ügyében is — szigorúbban számolni — és elszámoltatni. Ezzel nem csupán a gazdaság nyerne, hanem maga a dolgozó ember is, aki látszólagos napi anyagi elõnye ellenére változatlanul abban érdekelt, hogy a kor színvonalán éljen — ne agyonhajtottan, hanem hatékonyan dolgozzon is pihenjen.

M. L.

Tanácsstagok idõközi választása

A megye városaiban, községeiben elköltözés, lemondás, halálozás miatt 39 választókerületben a tanácsstagok helye megüresedett. A megyei tanács legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és a tanácsstagok idõközi választását október 8-ra tûzi ki. Szegeden négy választókerületben üresedett meg a tisztségviselõk helye. A választókerületek területi beosztása a következõ: a 10-es számú tanácségi választókerület, ehhez tartozik a Lenin körút páros oldala a Dugonics tértõl az Aradi vértanúk tereig — Aradi vértanúk tere 1—2. — Dóm tér 5—6. — Eötvös utca páros oldala a Dóm tértõl az Árpád térig — az Árpád tér és a Dugonics tér által határolt terület. A 40. számú választókerület: ehhez tartozik az Alsó Kikõttõ sor a Csanádi utcáig — a Csanádi utca páros oldala az Alsó Kikõttõ sortól a Vedres utcáig — a Vedres utca páratlan oldala a Torontál tértõl a Csanádi utcáig — a Torontál tér — Népker sor — a Kállay Albert utca páratlan oldala a Pillich Kálmán utcától a Népker sorig — Pillich Kálmán utca páratlan oldala a

Kállay Albert utcától a Jankovich utcáig — Jankovich utca páratlan oldala a Közép Kikõttõ sortól a Pillich Kálmán utcáig — Közép Kikõttõ sor a Torontál tértõl a Jankovich utcáig határolt terület. Az 51. számú választókerület: a Szerb utca 15—139-ig és 28—138-ig — Gyár utca 1—37-ig — Templom tér 5—6/A — Rõzsátó utca 1—17-ig és 2—40-ig — Magyar utca 137—199-ig és 134—196-ig — Újvilág utca 21—77-ig terjedõ szakasz által határolt terület. A 103. számú választókerület: a Tolbuhin sugárút páros oldala a Moszkvai körúttól a Veresács utcáig — a Hajnal utca páratlan oldala a Veresács utcától a Móra utcáig — a Veresács utca páros oldala a Tolbuhin sugárúttól a Hajnal utcáig — a Móra utca páratlan oldala a Hajnal utcától a Moszkvai körút páratlan oldala által határolt terület.

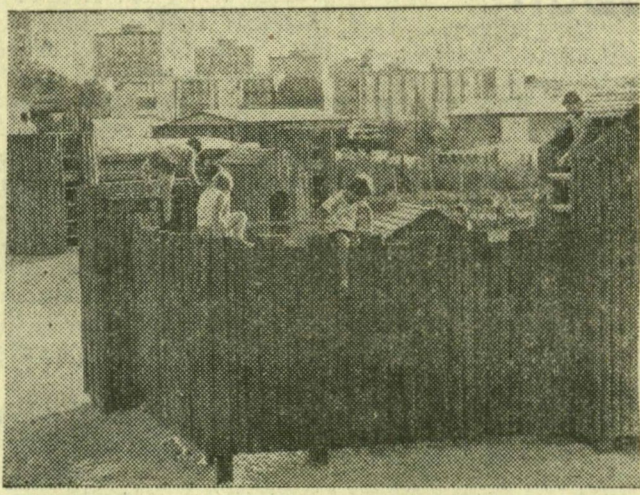
Szegeden a tanácsstagok idõközi választása 3 ezer városlakót érint, akik értesítést kapnak majd a tanácsból a névjegyzékbe való felvételrõl és a jelölõgyûlések idejérõl, helyérõl. A névjegyzék

szeptember 21—22. és 23-án közszemlére teszik a kerületi hivatalok helyiségeiben.

A szegedi járás területén a következõ helyeken tartanak idõközi tanácsstagválasztásokat: Ásotthalom 43-as választókerület, Baks 8-as, Domaszék 16-os, Ruzsa 45-ös, Sándorfalva 9. 30-as, Tiszasziget 26-os, Üllés, Forráskút 8., 23-as, Zsombó 9-es választókerületben.

Palánkvár

Pécsett, a Kertészeti és Parképítõ Vállalat dolgozói újszerű grundot varázsoltak Új-Mecsekfalja lakónegyedének beépítetlen területére. Mind a kicsinyek, mind a tizenévesek egyaránt jól érezhetik itt magukat, mivel nemcsak focipálya, kézilabdapálya épült, hanem csúszda és rónkvar egészíti ki a játszótér „berendezését”.

Szovjet újságírók látogatása

A Szovjetunióban ez év õszen rendezendõ magyar gazdasági napok elõkészítéseként a Magyar Kereskedelmi Kamara meghívására szovjet újságírók küldõtsége tanulmányozta a magyar gazdasági életet. A szovjet vendégek pénteken elutaztak hazánkba.